

Nr 9

Av herr Nilsson i Östersund m. fl., *angående bensinhandelns framtida organisation.*

(Lika lydande med motion nr 7 i Första kammaren)

Den nuvarande strukturen på bensinstationsnätet i vårt land kan knappast betecknas såsom tillfredsställande vare sig från rationella eller samhällsekonomiska synpunkter.

Vi har för närvarande tolv oljebolag representerade i Sverige med en mycket starkt monopoliserad ställning på marknaden. Samtliga dessa bolag har gått in för enmärkesstationer, vilket medfört att antalet försäljningsställen i dag uppskattas till inte mindre än omkring 11 000, varav ca 9 000 är vad vi kallar bensinstationer. Även om man tar hänsyn till den hastigt ökande bilparken och den service som bilägarna har rätt att kräva, torde man utan överdrift kunna påstå att vi har en överdimensionerad och föga rationellt fungerande distributionsapparat inom den svenska bensinhandeln. Mot bakgrunden av de knappa investeringsresurser som står till buds inom samhällsekonomin samt konsumenternas berättigade krav på en effektivt arbetande försäljningsorganisation bör möjligheterna att sanera denna bransch närmare undersökas. En effektivare och bättre planerad distributionsapparat inom bensinhandeln bör, enligt vår uppfattning, även kunna leda till billigare omkostnader och lägre priser på olja och bensin.

Den utveckling som nu pågår tar sig uttryck i att allt fler bensinstationer representerande olika märken uppföres klumpvis särskilt vid infarterna till städer och tätorter, efter mera trafikerade vägar samt i mindre samhällen. Varje enskilt oljebolag drivs av ambitionen att representeras av sitt eget märke och försäljningsställe på platser där redan tidigare antalet försäljningsställen gott och väl motsvarar behovet. En bättre lösning vore om samstationer med försäljning av flera märken uppfördes i större utsträckning och att en planmässigt inriktad lokalisering av bensinstationerna med hänsyn till beräknade framtida behov kunde komma till stånd. På så sätt skulle även en bättre användning av markresurserna i städer och tätorter kunna åstadkommas inom den framtida stadsplaneringen.

Som bekant existerar ett ganska omfattande prisrabatteringssystem inom bensin- och oljehandeln. I övrigt arbetar man med något undantag i stort sett med samma bensinpriser inom respektive zoner i landet. Oljebolagens starka monopolställning torde vara en av orsakerna till att någon effektiv

priskonkurrens i egentlig mening knappast förekommer inom branschen. Med en effektivare distributionsapparat, vars kapacitet fullt utnyttjades, skulle enligt vår mening större utrymme skapas för lägre konsumentpriser på de saluförda produkterna.

En närmare undersökning bör alltså snarast komma till stånd, bl. a. beträffande bensinhandelns organisation, dess distributionsformer samt bensinstationernas utformning och antal med hänsyn till framtida behov. Samtidigt bör även en översyn göras av prisrabatteringsystemet inom branschen och prissättningen i övrigt.

Med hänvisning till vad som ovan anförts föreslår vi,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla
om utredning och förslag beträffande bensinhandelns fram-
tida organisation och utformning.

Stockholm den 13 januari 1965

Birger Nilsson

Valfrid Wikner

Anders Haglund

T. Fredriksson

Sven Ekström

Bo Martinsson

i Iggesund

Gunbjörg Thunvall

Erland Carbell